

Linearna algebra i analitička geometrija, I kolokvijum, novembar 2006.

1. Rešiti sistem:

$$\begin{aligned}x + 2y + 2z &= 2 \\3x - 2y - z &= 5 \\2x - 5y + 3z &= -4 \\x + 4y + 6z &= 0\end{aligned}$$

2. Dokazati da je $W = \{A \in M_3(R) \mid A \text{ je gornje trougaona}\}$ vektorski potprostor vektorskog prostora $V = M_3(R)$. Zatim odrediti bazu i dimenziju potprostora W .

3. Odrediti rang matrice $A = \begin{pmatrix} 3 & 1 & 3 & -2 \\ 6 & 4 & -1 & 3 \\ 0 & 0 & 2 & 1 \\ 9 & 5 & -3 & 4 \\ 5 & 5 & 3 & 2 \end{pmatrix}$.

4. Odrediti bazu i dimenziju prostora $U + W$ ako su U i W potprostori vektorskog prostora $V = R^5$ generisani redom skupovima $\{(1, 5, -6, 6, 3), (1, 4, -3, 4, 2), (2, 5, 3, 2, 1)\}$, $\{(2, 3, -1, -2, 9), (1, 3, -2, 2, 3), (1, 3, 0, 2, 1)\}$.

5. Ako je $V = M_2(R)$ prostor matrica 2×2 nad R i $M = \begin{pmatrix} -1 & 3 \\ 2 & -6 \end{pmatrix}$, $L : V \rightarrow V$ linearno preslikavanje definisano sa $L(A) = MA$, odrediti rang, defekt i baze jezgra i slike datog preslikavanja L .

6. Ako je linearni operator L prostora R_3 zadat sa $L(x, y, z) = (2x - 3y + 23z, x + y + z, y - 4z)$:

a) Odrediti matricu operatora L u odnosu na kanonsku bazu $e = \{e_1 = (1, 0, 0), e_2 = (0, 1, 0), e_3 = (0, 0, 1)\}$.

b) Dokazati da je operator L invertibilan.

c) Odrediti matricu operatora L^{-1} u odnosu na kanonsku bazu $e = \{e_1 = (1, 0, 0), e_2 = (0, 1, 0), e_3 = (0, 0, 1)\}$.

Teorija

1. (a) Dati definiciju algebre.

(b) Pokazati da skup svih matrica reda n nad poljem realnih brojeva uz operacije sabiranja matrica, množenja matrica sa skalarom i množenja matrica obrazuje asocijativnu algebru sa jedinicom.

2. Neka je $A : U \rightarrow V$ linearni operator. Pokažite da

(a) ako je L potprostor od U da je onda i $A(L) = \{Ax \mid x \in L\}$ potprostor od V .

(b) ako je M potprostor od V da je onda i $A^{-1}(M) = \{x \in U \mid A(x) \in M\}$ potprostor od U .

(c) ako je skup vektora $\{A(v_1), A(v_2), \dots, A(v_k)\}$ linearno nezavisan da je onda i skup $\{v_1, v_2, \dots, v_k\}$ takodje linearno nezavisan.

Rezultati

1. Sistem ima jedinstveno rešenje $x = 2, y = 1, z = -1$.

2. $\dim W = 6$;

baza potprostora W :

$$\{E_{11} = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{pmatrix}, E_{12} = \begin{pmatrix} 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{pmatrix}, E_{13} = \begin{pmatrix} 0 & 0 & 1 \\ 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{pmatrix}, \\ E_{22} = \begin{pmatrix} 0 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{pmatrix}, E_{23} = \begin{pmatrix} 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \\ 0 & 0 & 0 \end{pmatrix}, E_{33} = \begin{pmatrix} 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix}\}.$$

3. $\text{rang } A = 4$

4. $\dim U + W = 3$, baza: $\{(1, 5, -6, 6, 3), (0, -1, 3, -2, -1), (0, 0, -2, 0, 2)\}$.

5. $\rho(L) = \dim \text{Im } L = 2, \delta(L) = \dim \text{Ker } L = 2$, baza jezgra: $\left\{ \begin{pmatrix} -3 & 0 \\ 1 & 0 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 0 & -3 \\ 0 & 1 \end{pmatrix} \right\}$, baza slike: $\left\{ \begin{pmatrix} -1 & 0 \\ 2 & 0 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 0 & 1 \\ 0 & 2 \end{pmatrix} \right\}$.

6. $[L]_e = \begin{pmatrix} 2 & -3 & 23 \\ 1 & 1 & 1 \\ 0 & 1 & -4 \end{pmatrix}, [L^{-1}]_e = [L]_e^{-1} = \begin{pmatrix} -5 & 11 & -26 \\ 4 & -8 & 21 \\ 1 & -2 & 5 \end{pmatrix}$